І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 70. ЦЕНТІВ 12 CENTS — ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 11-го КВІТНЯ (APRIL) 1959 — TWO SECTIONS (SECTION 1) — No. 70. VOL. LXVI.

ОБРАНО 7 ПІЛОТІВ — АСТРОНАВТІВ МЕРКУРІЯ, КАНДИДАТІВ ДО ЛЕТУ В КОСМІЧНІ ПРОСТОРИ

ОДИН З НИХ ВЖЕ В 1961 РОЦІ МАЄ БУТИ ПОСЛАНИЙ В ШТУЧНОМУ САТЕЛІТІ В ПОДОРОЖ НАВКОЛО ЗЕМЛІ

Вашинґтон. — Національна Адміністрація для справ аеронавтики і міжпляиетарних просторів сповістила на окремій пресовій конференції, відбутій у четвер дня 9 квітня ц. р., про обрання сімох перших кандидатів для навколосвітньої подорожі в міжплянетарних просторах. Обрано цих кандидатів після дуже суворої і акуратної перевірки з-поміж більшої кількости зголошених добровольців — офіцерів летунства, фльоти і корпусу морської піхоти. На протязі двох найближчих років вони відбуватимуть відповідний астронавтичний вишкіл і вже в 1961 році одному з них припаде честь вилетіти в міжплянетну подорож в першому сателіті із людською залогою. Під час цього лету цей перший астронавт об'їде два або три рази Землю на висоті 125 миль, в спеціяльній однотоновій кабіні прикріпленій до сателіта і потому, відірвавшись з кабіною від сателітної ракети, „приземляться" на Атлантійському океані. Приготування до цього лету і сам лет матимуть назву „Проєкту Меркурія". Перші пробні лети в рамцях цісї програми будуть короткі, кількагодинні і потому будуть продовжувані до 24 годин і більше. Обрані на перших „астронавтів Меркурія" такі офіцери: ляйтенант фльоти Мелколм С. Карпентер, 33 р., капітан летунства Лерой Дж. Купер, юн., 32 р., підполковник морської піхоти Джан Г. Гленн, юн. 37 р., капітан летунства Вірджіл І. Ґріссом, 33 р., ляйтенант фльоти комодор Волтер М. Шірра, юн., 36 р., ляйтенант фльоти комодор Ален Б. Шепард, юн., 35 р. і капітан летунства Доналд К. Слейтон, 35 р. Усі вони мають закінчену вищу освіту, пересічну вагу 164 фунтів, пересічну висоту 5 стіп і 9 та пів цаля. Усі вони одружені і мають дітей. Їхні жінки і родини прийняли їхнє призначення на „астронавтів Меркурія" із захопленням. Кожен з них вже віддавна мріяв про те, щоб взяти участь в міжплянетній експедиції і всі, як досвідчені пілоти, вважають, що побоювання перед риском такої експедиції є перебільшені. Усі вони впевнені, що вилетівши в міжплянетну подорож навколо землі, вони вернуться безпечно на Землю. Кожен з них хотів би бути учасником першого лету.

Уперше вдалося знайти конус випущеної на віддаль 5 миль ракети „Тор-Абел"

Кейп Канаверал, Флорида. — Летунство повідомило 8-го квітня, що по раз перший вдалося знайти конус далекопростірної ракети 'Тор-Абел', яку випущено на Флориді, і яка залетіла близько острова Вознесіння в Південному Атлянтику, зробивши 5,000 миль. Цю ракету випущено в 1.35 годині по півночі, і незабаром обсерватори на літаках і кораблях коло острова Вознесіння побачили, як падав її конус. Дві години пізніше вдалося знайти цей конус на воді. Досі відбулося 7 таких проб, але аж при 7-ім вувущенні вдалося віднайти ніс ракети, в якому є інструменти, що записували різні дані під час лету. При цьому конусі був парашут, який сам розвинувся і впав на воду. Острів Вознесіння є на половині віддалі Африки від Америки, дальше як 5,000 миль від Флориди. В давніших конусах були миші, але їх не вдалося знайти в океані.

Сенатор Дадд пропонує збудувати 100 атомових підводних човнів

Вашинґтон. — Сенатор-демократ із Коннектикату Томас Дж. Дадд домагається, щоб ЗДА збудували 100 нових атомових підводних човнів і створити окреме бюро для підводної зброї, бо це буде „наша найпевніша ґарантія миру". Сенатор промовляв в Сенаті під впливом недавнього ствердження команданта оборонного відділу фльоти віце-адмірала Вільяма Дж. Купера, що СССР стає другорядною морською потугою, що є найважливішою подією в цій декаді". Адмірал Купер написав статтю до „Магазину фльоти", в якій каже, що СССР має 450 підводних човнів звичайного типу, але які можна буде перемінити на атомові, бо він вже працює в цьому напрямі. На думку сенатора Дадда теперішній стан будови атомових підводних човнів не є задовільний, бо зброєю на підводних човнах займається артилерійне бюро, а персоналом в цих човнах опікується бюро фльоти.

Віце-президент Ніксон відкрив цьогорічний бейзболовий сезон

Вашинґтон. — 9-го квітня віце-президент Ричард М. Ніксон в заступстві президента Айзенгавера, який відпочиває в Оґесті, Джорджія, кинув перший м'яч на стадіоні Ґріффіт, чим започаткував цьогорічний бейзболовий сезон в цій країні. Змагання відбувалися між дружиною „Оріолс" із Балтімору і Вашинґтонською дружиною „Сенаторс". В тому самому дні 9-го квітня ще одна пара дружин почала бейзболовий сезон: „Редс" у Сінсіннаті, Огайо, грали проти гостя питсбурзьких „Піратів". В Сінсіннаті на грищі було 32,190 глядачів, а в столиці тільки 26,850 осіб знайшли вільний час на те, щоб приглядатися грі, яку виграли господарі „Сенатори" у відношенні 9:2.

В АМЕРИЦІ

● **Комісар нюйоркської поліції Стівен Кеннеді** повідомив, що число нещасливих випадків на вулицях міста і автострадах в перших трьох місяцях цього року збільшилось: дотепер зареєстровано 180 смертних випадків і 11,513 поранень у 8,213 автомобільних аваріях. Комісар Кеннеді закликає населення Ню Йорку „припинити вбивання людей на вулицях".

● **Правнича комісія массачусетської леґіслятури** відкинула проєкт посмертної регабілітації страчених у 1927 році за вбивство з грабунком анархістів Сакка і Ванцетті, заявивши, що право регабілітації мають лише губернатор стейту і Рада. Сакка і Ванцетті засуджено в 1921 році за злочин доконаний в 1920 році. Шість років ліві кола в ЗДА і в цілому світі протестували проти того засуду.

● **Два молоді бандити** пограбували в Ню Йорку в крамниці з солодощами фірми Баррічіні 146,20 дол. і втекли до підземки. 16-річна продавчиця Мері Чімілюкка з двома поліцистами побігла до підземки і застала бандитів саме в той час, як вони сідали до вагона. Побачивши дівчинку в товаристві поліцистів, вони піднесли руки в гору і заявили: „Піддаємося!". Один із бандитів — студент психіятрії з Луїзіяни.

ПОМЕР ПРОФ. Д-Р ГАНС КОХ, НІМЕЦЬКИЙ ЗНАВЕЦЬ УКРАЇНИ

Проф. д-р Ганс Кох, один з найкращих німецьких знавців Східньої Европи взагалі, а України зокрема, помер минулого четверга, 9-го квітня — інформує телеграмою з Мюнхену д-р К. Студинський. — Проф. д-р Ганс Кох народився в Західній Україні в 1894 році і в роках 1918-1921 був сотником ґенеральної булави Української Галицької Армії. Від 1929-го року був доцентом церковної історії на Віденському університеті й опісля займав різні високі становища. Залишив безліч статтей і викладів про Україну та релігійні справи на сході Европи. Після війни був директором німецького Східньо-европейського інституту в Мунхені. В 1954-му році появилась друком збірка перекладеної ним на німецьку мову української лірики. До кінця свого життя д-р Ганс Кох інтересувався живо Україною та зокрема українською культурою і був у постійному зв'язку з українськими діячами на еміґрації.

СССР змагає до девальвації доляра — остерігає Бентон

Шикаґо, Ілл. — Колишній сенатор Вільям Бентон, видавець „Енциклопедії Британніка", остерігав у своїй промові, що совєтські господарські пляновики працюють в тому напрямку, щоб ЗДА здевальвували свій доляр, бо це допомогло б комуністам легше здійснювати свої господарські і політичні пляни. Заступник совєтського прем'єра Анастас Мікоян, бувши у ЗДА, пропонував, щоб ЗДА піднесли ціну на золото, і тимсамим впала б вартість доляра. СССР продає своє золото західнім державам так, що банкіри мають із цього купна більші користі в порівнянні з іншими трансакціями. СССР веде таку пропаґанду, що недавно бразилійський президент Кубічек передбачав, що в 1980 році СССР буде продукувати в річному відношенні товарів вартістю 1,561 більйона долярів, а ЗДА тоді мали б мати крайову продукцію вартости 858 більйонів долярів. Совєти хваляться, що до 1965 року капіталізм буде економічно переможений. Бентон остерігає, щоб представники ЗДА мали на оці совєтські пляни і діяли так, щоб задуми Москви залишилися тільки нездійсненими мріями.

● **Голова видавництва „Пеннінґтон Пресс" в Шикаґо**, Роберт Пеннінґтон, заявив, що це видавництво плянує продавати свої оправлені в тверді обкладинки книжки в супермаркетах і аптеках, бо, мовляв, книжку треба нав'язувати людям так само, як авта або харчі. „Ми віримо — сказав — Пеннінґтон, — що люди будуть читати, бо хочуть читати, якщо книжки будуть цікаві для них".

Канадійський бюджет матиме 616,600,000 долярів дефіциту

Оттава. — Міністер фінансів Доналд Флемінґ передбачає, що федеральний бюджет на 1958-1959 рік треба буде замкнути дефіцитом у висоті 616,600,000 долярів. Це буде найбільший дефіцит під час миру, бо минулого року недобір у федеральних видатках виносив тільки 38 мільйонів долярів. Цьогорічний дефіцит був би виносив аж — 828,400,000 долярів, якби міністер фінансів не був зліквідував окремий фонд на військовий виряд у висоті 211,-800,005 долярів. Дефіцит не є несподіванкою для уряду, бо міністер Флемінґ проєктував минулого року недобір у висоті 700 мільйонів долярів. — Внаслідок цього, що економіка Канади почала швидким темпом поліпшуватися, передбачений недобір зменшився і має виносити тільки 616,600,000 долярів. Та все ж таки внаслідок цього нового дефіциту заборгування канадійської федеральної скарбниці виноситиме тепер 20,220,000,000 долярів. Видатки мають виносити 5,387,400,000; прибутки — 4,770,800,000 долярів; з особистих прибутків податки дають 1,371,000,000 долярів а податки від корпорацій мають дати 1,029,000,000 долярів.

● **Іван Козак**, предсідник Конвенційного Комітету Ліґи Молоді Північної Америки виступить із своєю танцювальною групою в телевізійній програмі Ед Міт Парті, що буде передавана в суботу 11 го квітня ц. р. від год. 5 до год. 6 вечора на струмені 10 (BHEC-TV) і в понеділок, 13-го квітня від год. 5ої до 5.30 на виставці Енн Аттик в Рочестер, Н. Й.

Хрущов закидає Айзенгаверові „збільшування міжнародного напруження"

Москва. — Нікіті Хрущову дуже не сподобалась остання промова президента Айзенгавера, виголошена в Геттисбурґу 4 квітня ц. р. У тій промові Президент перестерігає проти всякого угодівства в справі Берліну, яке було б „безчесне і найбільш небезпечне". За твердженням Хрущова, що він його зробив в замовленому інтерв'ю у „Правді", президент Айзенгавер „причинився значно до збільшення міжнародного напруження", чим він ніби пішов назустріч тим американським колам, які не вдоволені з перспектив на східньо-західню лагоду, що виринули внаслідку згоди на конференцію міністрів і на конференцію „на вершинах". Водночас московська „Правда" вперше передрукувала майже в цілості ту промову Айзенгавера, переповівши правильно пропущені уступи. Таким чином совєтські читачі вперше почули з'ясування міжнародної ситуації й американської політики найавторитетнішим репрезентантом Заходу.

В Іраку узброюють „народну міліцію"

Баґдад. — Ген. Ахмед Салег ель-Абді, шеф армії Іраку, признав, що армія почала розділювати зброю між членів так званої народної міліції, себто парамілітарної організації, яка тільки тимчасово дістала зброю для вправ чи коротких спеціяльних функцій. Під час останнього військового бунту в північному Іраку також покликано до зброї „народну міліцію". Вона складається здебільшого з комуністів і їх поплентачів і тому її узброєння прийшло внаслідку впертих заходів комуністів. В „народній міліції" служить коло 10,000 жінок поруч із неоприлюдненим числом чоловіків.

Київська „Літературна Газета" надрукувала листа Ю. Косача до підсовєтських письменників

У київській Літературній Газеті з 3 квітня ц. р. на сторінці 4-ій надруковано „Лист з-за океану" Юрія Косача, відомого з різних „зміновіховських" перескоків, з привітанням для з'їзду підсовєтських українських письменників. Лист датований днем 2 січня 1959 р. в Ню Йорку і редакція „Літературної Газети" подала його з приміткою, що одержала його з запізненням, і тому він не міг бути прочитаний на з'їзді письменників, що відбувався в Києві в днях 10—14 березня ц. р. У своєму листі Юрій Косач „з величезним хвилюванням" пересилає згаданому з'їздові свої „найщиріші побажання, привітання та бажання успішної праці" і, протиставляючи „радянську" літературу західній буржуазній, возхваляє першу, що — мовляв — „вражає своїм оптимізмом, своїми образами життєрадісних здорових і творчих людей, ясністю чіткого реалізму". Подаючи себе за репрезентанта „заокеанських українців", Косач підкреслює „блискучий розвиток української радянської поезії, прози, драматургії і критики", що його супроводять „інші прояви культурного життя на Україні, які нас, заокеанських українців, зчудовують і хвилюють", — „високий рівень журнальних видань, прекрасні і багатотиражні видання українських клясиків, незрівнянні осяги в галузі театрального і фільмового мистецтва, невгавний розвиток наук" і т. ін. Свого листа закінчує Ю. Косач твердженням про „живий, небувалий досі ріст культури Радянської України", „народженої в буремних роках Великого Жовтня, національної за формою, вселюдської за змістом". Разом з листом надрукована в „Літературній Газеті" стаття про Косача і його творчість, яку п. з. „Про нашого земляка" написав нюйоркський „проґресист" Микола Тарновський, який минулого року виїхав у відвідини до Совєтського Союзу і залишившися там, друкує тепер в совєтській пресі пашквілі на ЗДА.

Юрій Косач на протязі останніх років свого перебування в ЗДА, співпрацював то з „проґресивними" прокомуністичними часописами, то з „об'єднаннями федералістів", твореними російськими еміґраційними організаціями. В нюйоркському „Громадському Голосі" (в числі з 1 грудня 1958) Ю. Косач надрукував заяву, стверджуючи, що він більше як 10 років вважає себе непричетним до „літературного процесу на еміґрації".

ДИПЛОМАТИ В ЛОНДОНІ СТАРАЮТЬСЯ УЗГІДНИТИ АНГЛО-НІМЕЦЬКІ РОЗБІЖНОСТІ

Лондон. — У п'ятницю 10 квітня ц. р. почали нараджуватись представники ЗДА Англії, Франції і Німеччини щоб виготовити остаточно спільну лінію на конференцію міністрів закордонних справ чотирьох великодержав з участю Західньої і Східньої Німеччини в ролі „обсерваторів" в Женеві 11 травня ц. р. По суті — за твердженням преси — найважливішою ціллю теперішніх лондонських нарад є зліквідувати розбіжності, які існують між Англією і Німецькою Федеративною Республікою. Остання промова канцлера Аденауера з-перед двох днів не залишила вже найменших сумнівів, що ті розбіжності настільки глибокі, що Аденауер уважав за відповідне широко та різкими словами таврувати протинімецькі настрої в Англії. Німецький канцлер — за твердженням коментаторів — розжалений на англійського прем'єра Мекміллена, що той інакше пояснював йому безпосередньо своє становище після повороту з Москви та інакше формулював його в розмовах з през. Айзенгавером. Аденауер виступив рішуче проти всякої думки про „віданґажування" чи „розрідження" або „замороження" військових сил в будь-якій частині середньої Европи, що включала б Німеччину, незалежно від загального роззброєння та незалежно від одночасного розв'язання політичної проблеми Німеччини, себто її з'єдинення. Аденауер уважає, що концесія Совєтам коштом німецького роззброєння без концесії збоку Совєтів у користь з'єдинення Німеччини не тільки послаблює оборонну силу Німеччини та цілого бльоку НАТО, але є також образливою для Німеччини дискримінацією, бо ставить її на нижчу позицію від інших европейських держав. Тому з свого боку Аденауер заявив, що всяке порозуміння щодо обмеження збройних сил в Европі мусить охоплювати територію від Атлянтійського океану по Урал. Американська дипломатія намагається довести до ліквідації отих англійсько-німецьких розбіжностей. Нарада в Лондоні має виготовити плян ступневого з'єдинення Німеччини, почавши від затіснення господарських і культурних взаємин між двома частинами поділеної тепер Німеччини. Мали б бути покликані до життя спільні німецькі комісії, спершу на нижчих не-міністерських ступнях, врешті спільна комісія для приготування виборів і мирового договору. Водночас, йдучи назустріч англійському плянові, мали б бути виготовлені пропозиції про частинне роззброєння, получене з договором про европейський пакт безпеки.

Японія радісно святкувала вінчання свого престолонаслідника

Токіо. — В п'ятницю 10-го квітня ц. р. (за східньо-американським часом — в четвер). ціла Японія пережила небуденну подію — вінчання її 25-річного наступника престолу Акігіто з 24-річною панною із старого, але все-ж „простого роду", Міхіко Шода. Хоч двірська комісія вписала була Міхіко Шоду на офіційну довгу листу можливих кандидаток на дружину наступника престолу, проте це подружжя є зламанням 2,600 річної традиції, за якою майбутні імператори Японії могли вінчатися тільки з дівчатами княжого роду. Тому широкі маси японського народу прийняли це вінчання, як доказ наближення династії до народних мас, а традиціоналісти потішались, що завдяки цій події установа монархії стала популярніша. Наступник престолу Акігіто стрінувся з панною Міхіко два роки тому на тенісовому грищі. Хоча сам церемоніял вінчання тривав тільки 15 хвилин і відбувався в глибині королівського палацу в присутності тільки найвищого представника королівського двору, проте зв'язані із шлюбом церемонії тривали круглий день — від 9 вранці до 9 вечора. Батьки ні молодої ні молодого, за японською традицією, не брали участи в церемоніях, а тільки молоді, після акту вінчання, офіційно відвідали їх. Традиційний одяг молодої, до якого належало й червоне шовкове кімоно, важив близько 50 фунтів, себто майже половину стільки, що молода (114 фунтів). Єдиним чужинцем, що був запрошений на весілля з-посеред 1,972 ох гостей, була американка, пані Єлисавет Ґрей Вайнінґ з Филаделфії, яка була вчителькою наступника престолу від 1949 до 1959 року. З нагоди того вінчання проголошено амнестію, яка відчинила двері в'язниць 100-000 особам. З усіх японських кіл одинокі тільки комуністи заманіфестували своє невдоволення, а саме, що шлюбний церемоніял переведено за віровизнанням шінту: мовляв, японські комуністи проти того, щоб шінтоїзм уводити, яке державне віровизнання. Японські комуністи в парляменті були єдині, що відмовились від участи в збірці на шлюбний дарунок. З нагоди вінчання випущено окрему поштову марку. В тому самому дні відбулись по всій Японії десятки тисяч інших вінчань: молоді переконані, що це щасливий день.

„СОЮЗІВКА" ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО НОВОГО СЕЗОНУ

„Союзівка", вакаційно-відпочинкова і виховна оселя Українського Народного Союзу біля містечка Кергиксон в Кетскильських горах нюйоркського стейту, інтенсивно приготовляється до нового вакаційно-відпочинкового сезону, що офіціяльно починається в половині червня і тривав до половини вересня. Про тривання сезону на Союзівці говоримо в минулому часі, бо цьогорічне відкриття сезону буде вже „відкриттям на завжди" і цей сезон триватиме безперервно, як довго існує Союзівка. Відомо бо, що саме з початком цього року Союзівка дістала від стейтового уряду право на ведення свого „бизнесу"-підприємства впродовж повного року, себто і восени, і взимі та навесні, а не тільки під час літніх вакаційних місяців. Під кутом цієї перманентности і завершується тепер підготова Союзівки до відкриття цього постійного і безперервного сезону. Очевидно, що в цьому використано також досвід з минулих сезонів і пороблено всі необхідні заходи, щоб усунути виявлені в практиці недомагання і поліпшити те, що було добре.

Гостинниця, головний будинок Союзівки, в якому пороблено найбільші поліпшення в підготові до нового літнього сезону

Перебудова Гостинниці.

Найбільше поліпшення у підготові до нового сезону зроблено в гостинниці, де концентрується рух гостей. Очевидно, що будинок і кімнати в ньому залишаються ті самі, їх тільки відновлено, відсвіжено. Натомість вестибюль і вхід перебудовано так, щоб вони і відповідно презентувались і відповідали потребам та вигодам гостей в усі пори року і у всяку погоду. Вхід перенесено — як стати лицем до будинку — дещо вліво, поширено його та змодернізовано так, що ним могли б чванитись найпишніші будівлі. Пересунення входу дало можливість поважно збільшити ужитковість площі вестибюлю, що тепер зможе служити найрізноманітнішим цілям. Нова внутрішня декорація та умеблювання цього вестибулю роблять його найбільш атракційним в кожному відношенні. Крім того, збудовано новий вигідніший і кращий вихід сходами з вестибюлю на поверхи до кімнат Гостинниці. Великою атракцією буде перебудована, поширена, зглядно продовжена і наново влаштована крамниця з великою різноманітністю товарів щоденного вакаційного вжитку, як мистецьких виробів, подарунків тощо. Багато уваги віддано, очевидно, також прилеглій до вестибулю бібліотеці, яку доповнюється новими найновішими книжками кращих американських і українських видань.

Поліпшення всюди.

Гостинниця не одинока, в якій пороблено основні поліпшення в підготові до нового сезону. Вони замітні всюди, в усіх будинках, як і на всьому просторі Союзівки. В новому сезоні вакаційні гості, наприклад, матимуть більший вибір кімнат, від гуртожитка починаючи, а на люксусових апартаментах з телевізією та всіми іншими найбільшими вигодами кінчаючи.

Ще більші вигоди.

Союзівка вже й раніше була незрівняна своїми вигодами для гостей, які в новому сезоні будуть ще збільшені. Наприклад, з думкою про ці вигоди для гостей, буде встановлена контрольна „будка" при в'їзді на Союзівку, що матиме на меті захоронити гостей від припадкових і, часом небажаних відвідувачів, що раніше могли без контролі користуватись купальним басейном, спортовими майданами, плят-

(Закінчення на стор. 3-тій)

У СВІТІ

● **На конференції Арабської Ліґи в Бейруті** прийшло до гострої виміни слів між делеґатами Об'єднаної Арабської Республіки і сусіднього з нею Судану. Голова суданської делеґації закинув урядові Об'єднаної Арабської Республіки, що він кокетував з Москвою в той час, коли інші арабські держави атакували комунізм, і щойно тепер, коли комуністи перешкодили здійсненню плянів Об'єднаної Арабської Республіки в Іраку, вона повела антикомуністичну кампанію.

● **На терені Ватикану**, в будинку сторожі, що традиційно складається з швайцарців, зчинилася стрілянина: звільнений з праці 34-річний Адольф Рукерс, домагаючись від команданта сторожі, полковника Роберта Нюнліста, щоб його прийняли назад до праці, стрелив у нього з пістолі. Приявні в кімнаті вояки кинулись на Рукерса, розброїли його і побили. Обох відвезено до шпиталю.

● **Дирекція „Дарчестер Готелю"** в Лондоні відмовила винаймити помешкання відомій американській фільмовій зірці Елисабет Тейлор. Газети здогадуються, що причиною відмовлення є те, що ця фільмова артистка, яка вже тричі була замужем і третій чоловік якої, режесер Майк Тодд, помер у летунській катастрофі несповна рік тому, збирається четвертий раз одружитись і замешкати в готелі з новим чоловіком. Коментатори кепкують, що Єлисавет Тейлор ніколи не мала клопоту з готелями, коли була замужем за своїм першим чоловіком, Нікі Гілтоном, бо його батько — мультимільйонер — має власні готелі у всіх столицях світу.

● **Д-р Фебус Тутнауер**, англійський лікар, рекомендує своїм пацієнтам, як найкращий лік проти нервових недуг — малювання. Сам він почав малювати чотири роки тому, коли мав 65 років. Малює в усіх вільних хвилинах, навіть в годинах ординації, коли чекає на пацієнтів. Каже, що відколи малює — ніколи не мав злого настрою.

СВОБОДА SVOBODA

Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАУКОВІ З'ЇЗДИ В МОСКВІ

Поруч із большевицькою амбіцією „наздогнати і перегнати" Америку в різних ділянках сільсько-господарської та промислової продукції, існує амбіція поставити в очах світу СССР, як країну передової науки. Щоб здобути таку марку, большевицька пропаґанда не тільки розтрублює дійсні й фабриковані цифри про щораз більшу кількість абсольвентів совєтських високих, особливо технічних шкіл, але й використовує враження, що його викликають, наприклад, „спутніки". Совєтський уряд фінансує перерізні наукові експедиції і висилає делеґатів на міжнародні наукові з'їзди. Щоб піднести престиж Москви в очах власних громадян і закордону, совєтський уряд старається переконувати міжнародні наукові організації, щоб вони уладжували свої з'їзди в Москві. Ось саме на цю тему знаходимо в останньому тижневику „Сатердей Івнінг Пост" з 11 квітня ц. р. цікаву редакційну статтю під багатомовним заголовком „Цензура виключає Москву, як місце для наукових нарад".

Названий американський журнал із кругло 5-мільйоновим накладом признає, що совєтські заходи, щоб у Москві відбувались міжнародні наукові з'їзди, мають для большевиків частинний успіх, бо, поперше, люди хочуть поїхати туди просто з цікавости, щоб побувати за залізною завісою, а — подруге — делеґати таких з'їздів складаються здебільшого з політичних наївняків, яких можна напомпувати пропаґандою. Але з погляду науки такі з'їзди безвартісні, головно у зв'язку з гострою цензурою, якій підлягають всі звітодавці про з'їзд. Усі кореспонденти мусять складати в центральній телеграфічній станиці в Москві свої дописи в трьох примірниках. За кілька годин або за кілька днів вони дістають їх назад з покресленими місцями. А іноколи не дістають взагалі. Минулого року перебував у Совєтах, як перший західній професійний науковий кореспондент, Віктор Кон з „Міннеаполіс Трибюн", який потім в органі Крайової Асоціяції наукових письменників оповів докладно про свої переживання на терені СССР. Він цікавився спеціяльно нарадами членів Міжнародного Геофізичного Року. Московські цензори скреслили все, що японські вчені говорили про радіоактивні хвилі, які появилися над Японією внаслідок переведених большевиками вибухів атомових бомб. Нікому із закордонних кореспондентів не вільно було згадати в своїх кореспонденціях про закиди збоку американських делеґатів, що Совєти замовчують свої дані про нові ракети і штучні сателіти, тоді як такі дані свобідно опубліковується в Америці. Внаслідок рішучих протестів американських, англійських і інших кореспондентів — совєтська цензура, що поклала свою руку на звітування про Міжнародний Геофізичний Рік, дещо злагідніла. Але це тільки на короткий час, бо зараз після того знову заведено суворy й безглузду цензуру.

„В наші дні, — читаємо в цій статті американського журналу, — чимало важливої інформації можна почути вперше на крайових і міжнародних конференціях. В деяких випадках, особливо в ділянці науки, ця інформація має величезне значення. Тому ті особи, які вирішують, де мають відбутися такі наради, повинні подумати двічі, поки вибрати таке місце, де інформацію вважається тільки як засіб для осягання успіхів партійної пропаґанди".

Стаття американського наукового звітодавця про його досвід з СССР і коментарі на цю тему американського журналу — ще один доказ, що годі поважно, по суті, розглядати будь-яку міжнародну імпрезу, яка відбуватиметься в Москві, а тим паче таку, організаторами чи співорганізаторами якої є большевики. Совєтам не залежить на користі для науки, не залежить на співпраці міжнародних науковців, на виміні культурних цінностей і взаємній інформації про культурні надбання. Коли з марксистського погляду вся наука, література й мистецтво мають служити тільки для осягнення цілей міжнародного комунізму, то все це „культурне співіснування" є тільки одним із засобів для ширення власної пропаґанди. Кожний міжнародний з'їзд у Москві дає совєтській пропаґанді арґумент, що західній світ „співіснує" з СССР, що він визнає і вшановує своєю приявністю в Москві наукові совєтські осяги. Де це видано у світі, щоб анонімові партійні функціонарі цензурували звідомлення з наукових з'їздів?! Недавно закордонні кореспонденти у Москві писали, що вони мали враження, начебто до задушливої пивниці впущено струм свіжого повітря: протягом десятьох днів перебування прем'єра Мекміллена в СССР не зобов'язувала цензура. З моментом від'їзду Мекміллена приверненo її в ще гострішій формі. З країною, де думка перебуває у в'язниці, не може бути ніякої культурної виміни чи співпраці, бо така країна не належить до світу культури.

ПРАВДА В ОЧІ КОЛЕ

Правда в очі коле — каже наша народна мудрість. Коле вона кожного, хто неправдою живе, тому можна собі уявити, як дуже мусить колоти кожна правда про українські визвольні змагання і аспірації усіх ворогів тієї правди, зокрема комуно-московських окупантів України, що — як кажуть — на брехні сидять, брехнею їдуть і брехнею поганяють. Видно це також з їхньої справді большевицької реакції на кожну українську правду, зокрема, на ту, що у формі англомовних публікацій повільно, але невпинно пробивається у вільний світ.

У січнево-лютневій книжці (ч. 1 за 1959 рік) „Українського Історичного Журналу", що його видання фірмують Інститут історії Академії наук УССР, Інститут історії партії ЦК КПУкраїни і Філія Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПСС, надруковано (на стор. 136-142) статтю-огляд п. н. „Фальсифікація боротьби українського народу проти німецько-фашистських загарбників у буржуазній літературі". Вміщена ця стаття в розділі „Огляди джерел і літератури", а підписали її, як автори, М. М. Білоусов та В. І. Клоков, єдині майже, крім двох чи трьох інших, автори з не-українськими прізвищами (на всіх 24 чисто українських прізвищ співробітників цього числа „УІЖурналу").

Звичайно, ця подробиця не має сутнього значення, бо в Україні є багато українців з російськими та іншими прізвищами, але вона, вкупі з фактом, що в даному огляді обговорюється праці „буржуазних" американських і „буржуазно-націоналістичних" українських істориків, друковані за кордоном, значить книжки заборонені для звичайного підсовєтського науковця, могла б дати вказівку на те, з якої „професії" чи пак „установи" рекрутуються обидва рецензенти.

У згаданому огляді обговорені, звичайно в протиставленні до совєтських історичних праць, в більшості дуже сумнівної наукової вартости: пропаґандивних і тенденційних памфлетів і спогадів, всі видатніші праці з історії українського спротиву під час другої світової війни. Вже самий перелік їх виявляє, як пильно стежать совєтські історики з Міністерства Государственной Безопасности за всією закордонною літературою, що стосується української проблеми. Обидва автори огляду, Білоусов і Клоков, виявили добру ознайомленість з такими закордонними виданнями, друкованими англійською мовою, що їх вони цитують повністю і з покликуванням на рік видання і сторінки: 1. Дж. Армстронг, Український націоналізм, 1939-1945, Ню Йорк, 1954; 2. І. Каменецький, Гітлерівська окупація України, 1941-1945, Милвокі, 1956; 3. В. Маркусь, Включення Карпатської України в совєтську Україну, 1944-1945, Лювен 1956; 4. К. Меннінґ, Історія України, Ню Йорк, 1953; 5. Б. Дмитришин, Москва й Україна, Ню Йорк, 1956; 6. В. Г. Чемберлен, Україна — поневолена нація, Ню Йорк, 1944; 7. „Український резистанс", Ню Йорк, 1949 (А. Драган, видання УККА); 8. А. Даллін, Німецьке правління в Росії (Студія про окупаційну політику) та ін.

Головним завданням і основною метою свого огляду ставлять собі Білоусов і Клоков довести, що „характерною рисою творів буржуазних реакційних істориків та військових спеціялістів є свідоме ігнорування героїчної боротьби українського народу проти німецько-фашистських загарбників" і водночас із цим бажання зобразити „поведінку мізерної купки українських буржуазних націоналістів за ставлення всього (українського — О. Р.) народу". Ставлячи „буржуазним історикам і спеціялістам" закид, що вони свої „фальсифікаторські положення і висновки" обґрунтовують „посиланнями на такі сумнівні джерела, як писання колишніх фашистських генералів і політиків та їх поплічників — українських буржуазних націоналістів" — емґебівські специ від української історії Білоусов і Клоков намагаються зусильно заперечити факт початкового приязного ставлення українців до німецької армії, яке то ставлення було зумовлене деякими надіями українського населення на звільнення з-під совєтського поневолення і яке потім змінилося на цілком відкриту й активну ворожість всіх шарів українського населення проти брутальних і безоглядних німецько-гітлерівських окупантів.

Заперечуючи цей встановлений і підкреслений не тільки закордонними істориками, але й самими подіями на українській землі в роки другої світової війни факт, совєтські „історики" Білоусов і Клоков притягають для підкріплення свого заперечення і для підкреслення своєї штучної тези, що український народ з самого початку німецької окупації ставився вороже до німців, — не тільки совєтські цілком тенденційні і здебільша пропаґандивного характеру памфлети та збірники, але навіть подекуди твори самих же „колишніх фашистських генералів і політиків", написані під час їхнього полону в Совєтському Союзі і видані там же російською мовою після закінчення другої світової війни, значить твори з такими настановами і тенденціями, як цього вимагали совєтські „повелителі". У деяких же випадках, особливо, коли це їм вигідно, Білоусов і Клоков не вагаються покликатися навіть на „писання ... українських буржуазних націоналістів", вириваючи з них потрібні їм цитати.

Намагаючись довести сконструйовану ними „тезу", що український народ від самого початку „зустрів ворога відкритою ненавистю", і застерігаючись, що „в перші дні війни мирне населення окупованих районів України, яке не мало досвіду партизанських дій, не могло відразу зорганізуватися для активної боротьби в тилу ворога", Білоусов і Клоков приводять такі „докази", як те, що „більшість керівників партії та уряду України (М. С. Хрущов, Д. С. Коротченко, О. І. Кириченко та ін.) перебували в частинах Радянської Армії, діючих на Україні, а згодом на південних ділянках радянсько-німецького фронту, беручи безпосередню участь в керівництві військами та партизанським рухом" чи, наприклад, що „понад 40 тисяч партизанів України були нагороджені орденами та медалями, а 53 удостоєні звання Героя Радянського Союзу". Водночас із цим Білоусов і Клоков дуже скрупулятно промовчують такі загальновідомі не тільки українцям і всім чужоземним об'єктивним обсерваторам, а напевно і їм самим факти, як населення України у перші дні війни вітало німецьких вояків, як визвольників, тріюмфальними брамами, квітами, хлібом і сіллю, і що в полон до німців переходили сотки тисяч совєтських вояків, здебільша українців, сподіваючись, що з них будуть сформовані військові з'єднання проти червоної Москви. Ці надії українців обернулися потім гекатомбами найтяжчих жертв (треба ж пригадати, що більшість вояцтва, яке з таким довір'ям переходило на німецький бік, німці винищили голодом і хворобами по таборах полонених в 1941-1942 рр.), а Німеччина за свою брутальну і просто божевільну поведінку заплатила своєю повною політичною і мілітарною поразкою. Білоусов і Клоков відмовляються взагалі цей факт визнати, так само, як не знаходять сміливости ствердити, що рішальними в перемогах большевиків над німецькими військами були мілітарні акції і воєнна допомога тодішніх західніх союзників, зокрема, американська поміч, що її обраховують на десятки більйонів дол. Поважну ролю у воєнних протинімецьких діях відіграла також боротьба партизанів Української Повстанської Армії, що паралізувала німецьке запілля, очевидно не для допомоги большевикам, проти яких вони так само боролися, як і проти німців, але для рятунку і визволення України.

Поява вище названого огляду в „Українському Історичному Журналі", як і поява інших рецензій на „буржуазно-націоналістичні" видання в інших совєтських журналах і газетах зумовлена не бажанням встановити історичну правду, а конечністю дальшої безупинної боротьби з українськими незалежницькими тенденціями, що залишилися живими і проявляються в різних ділянках українського життя під совєтським режимом. Приводом до таких нападів на буржуазно-націоналістичну науку може бути й те велике зацікавлення, що його виявляють політичні кола світу до визвольної боротьби українського й інших народів СССР. Цей останній момент підкреслений дуже виразно в кінцевих уступах огляду Білоусова і Клокова, де вони розправляються з висновками і прогнозами на майбутнє публікації „Український резистанс" (український опір), виданої Українським Конґресовим Комітетом. „Викриття вигадок" буржуазно-націоналістичних авторів цього видання, як і праць інших буржуазних авторів — твердять Білоусов і Клоков — є „справою надзвичайно актуальною і важливою", особливо ж для „суворого попередження усім паліям нової війни".

О. Р.

Юрій Студинський

ТУГА ЗА ПРОВІЗОРІЄЮ

Мюнхен. — Німецька закордонна політика переживала в останніх десятьох роках відносний спокій. Німецькому канцлерові вдалося в тому ж часі здобути повне довір'я до демократичної Німеччини в країнах альянтів, і таким способом Німеччина могла поволі, але певним кроком поступати вперед, входячи щораз глибше в міжнародне життя західнього світу. Приступлення Німеччини до НАТО було наче завершенням тієї короткотривалої епохи відродження після найгрізнішої катастрофи, якої Німеччина зазнала в своїй історії. В Німеччині запанувало так зване „господарське чудо", а пересічно п'ять тисяч утікачів кожного тижня із так зв. Демократичної Німецької Республіки викликали серед німецьких мас, ба навіть в урядових колах почуття самопевности та враження, що шляхом політичної еволюції боннський уряд дійде до реалізації об'єднання всіх німецьких земель. Як ми вже не раз підкреслювали, німці наперед хотіли б об'єднати західню і східню зони, а опісля зажадати звороту втрачених східніх земель по лінію Одри і Нісси.

Німецька прилюдна опінія, здавалося б, забула, що симпатії до Німеччини в західньому світі ще дуже молоді і не вкорінені в масах. Про ворожість до Німеччини на Сході Европи не треба й згадувати, бо в тих краях націонал-соціялістичний уряд написав свою короткотривалу історію, кривавим атраментом. Цю антипатію, власне, недовір'я до Німеччини використовує большевицька дипломатія, яка, висилаючи свої делеґації до Лондону, Парижу або навіть до ЗДА, заявляє про політичну та господарську небезпеку, що постане у тій хвилині, коли Німеччина буде об'єднана і отримає фактичну повну суверенність.

Цей відносний спокій, в якому перебувала Західня Німеччина, порушив Хрущов, зажадавши зміни в політичному статуті Берліну. І відтоді, наче з того несподівано розв'язаного мішка в казках із „Тисяча і одної ночі", почали виходити „злі духи", які заколотили німецький спокій. Пригадуються слова з драми Шекспіра: „Усюди говориться тільки про мою смерть". Вправді, ця „смерть" не є покищо такою грізною, але всі німці переконані, що наступає час, коли Німеччина мусітиме остаточно зліквідувати політичний рахунок, що його залишив Німеччині тоталітарний режим Гітлера. Вправді, канцлер недавно заявив, що Німеччина не прийме ніякого мирового диктату, але німці побоюються, що навіть узгіднений з ними мировий договір буде дуже важкий.

Через кілька днів після зустрічі канцлера з президентом Франції де Голем цей останній заявив, що Німеччина об'єднається, і що її об'єднання є справедливим признаванням німецького народу, але що воно буде зреалізоване тільки тоді, коли Німеччина погодиться на сучасні кордони, щоправда, ще не зафіксовані мировим трактатом, але в практиці дійсні.

Цю заяву німецька політична думка прийняла дуже холодно, бо де Голь сказав у ній те, що думає кожний німецький політик, але до чого не має відваги признатися. В останніх часах у німецькій пресі та в прилюдних викладах чуємо стільки голосів про заміну втрачених східніх областей Німеччини за терени які отримала від Польщі Совєтська імперія, що ця заява де Голя була наче холодною водою на розпалені голови політичних фантастів. Замітне, що найбільше критикують шефа французької політики ті німецькі діячі, які вже давно відписали цю територію в користь Польщі й Чехії. Саме опозиція до уряду Аденауера, представники якої безнастанно їздили до Варшави та Праги і там у приватних розмовах зрікалися цих територій, зняла найбільший крик проти де Голя. Можливо, що президент Французької республіки хотів цим способом відпружити відносини між Польщею й альянтами.

В усіх своїх заявах Ґомулка виразно висловлювався, що головним цементом, і то моральним цементом, союзу між Варшавою і Москвою є саме те, що Совєтський Союз обстоює кордони Польщі над Одрою і Ниссою. Голос де Голя є покищо перший із табору західнього світу. Але німці знають також, що нині ці колишні німецькі землі заселені поляками, а в останніх місяцях прибуло 250,000 нового польського населення на ті терени згідно з угодою між Варшавою і Москвою про остаточну репатріяцію всіх поляків, які досі жили в політичних кордонах СССР.

Отже, мимохіть постає серед німців туга за політичним статус кво, який існував до промови Хрущова про Берлін, за тією провізорією, яка була для німецької закордонної політики найвигіднішою.

Володимир Сушко

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛІСНИК

Праця і значення лісника в Америці пов'язані з лісом і його ролею в господарці цієї країни.

Писати про ролю лісу в економіці Америки не є легкою річчю хоч би вже з огляду на різноманітність завдань, що їх він сповняє. Не треба пригадувати про підставовий сирівець, що його ліс достачає — дерево. Здавалося б, що з поступом хемії запотребування на дерево маліє. Дійсність цього не потверджує. От хоч би приклад з будівельної індустрії: дерево ще й досі є головним матеріялом при будові дев'ятьох з кожних десятьох мешканевих домів.

Далі, ліс грає ролю заповідника для звірини і птахів, він є головним водоохоронним і водопостачальним тереном. Ліс є тим чинником, що дає працю багатьом людям і запевняє існування різним галуззям індустрії. Нарешті, він є тереном, де людина шукає відпочинку і розривки.

Значення лісу в житті Америки набирає тим більшої ваги, коли візьмемо під увагу, що одна третина ЗДА вкрита лісами. Його річний вклад у розвій Америки можна визначати мільярдами кубофутів будівельного дерева, мільйонами тонн паперового дерева, мільйонами ґальонів терпентини й сиропу, мільярдами ґальонів води чи мільйонами днів, що їх населення країни переводить у лісах.

Розвій економіки і індустрії Америки, сталий приріст населення і зріст його життьової стопи, — всі ці чинники вказують, що вимоги до лісу і лісника будуть чимраз більшати. Не буде недоцільним твердження, що сила і розвій індустрії Америки в головній мірі залежатимуть від піднесення продуктивности аграрної землі і лісів. Від господарчої сили внутрі Америки залежатиме і спроможність Америки боронити вільний світ, що їй ту ролю історія поклала на плечі. Ліси належать до тих природних багатств, що творять господарчу силу країни.

Господарчий стан американських лісів далекий від задовільного. Рубанки у лісах в минувшині були рівнозначні з нищенням цілих лісових масивів, у висліді чого даний лісовий простір обертався у беззартісний терен хащів і маловартісних дерев. Не треба бути лісником, щоб спостерегти загальне зубожіння лісів, головно у східніх стейтах. Ви можете їхати милями по лісі і не знайти досить грубого дерева, щоб запевнити працю тартакові на одну добу. Сімдесят шість процентів господарчого лісового терену ЗДА лежать у середущих і східніх стейтах, однак лише 35 процентів зрілого дерева є на тому терені. Це зубожіння виявиться ще яскравіше, коли протиставимо просторим лісовим теренам східніх і середущих стейтів лісові терени лише західніх частин стейтів Ореґон і Вашинґтон; лише 6 процентів лісових теренів цих двох стейтів мають стільки грубого дерева, як усі східні і середущі стейти ЗДА.

Наслідки експлуатаційної лісової господарки видні і в зубожінні водних запасів країни. Це зубожіння проявляється у висиханні джерел, криниць чи в застрашаючій кількості намулу, що його несуть ріки.

Зубожіння лісу — перша з головних причин, чому такі високі ціни мусимо платити за дерево.

Перед такою дійсністю стоїть лісник в Америці. Його професія в ЗДА відносно молода. Перший американський університетський диплом з лісівництва дано в Корнельському університеті щойно в 1900 році. П'ятдесят років тому можна було почислити на пальцях професійних лісників. Поняття раціональної лісової господарки поза тими професійними одиницями було чуже і незрозуміле загалові. Сьогодні статистика виказує понад 20,000 лісників з університетською освітою, що працюють за фахом. 43 університети мають у своїх програмах студії з лісівництва, з них 27 університетів акредитовані як повновартні лісові наукові інституції. Велику вагу кладе держава на дослідчі інститути і експериментальні ліси. Друковані студії тих інститутів розсилається

(Закінчення на стор. 3-ій)

Софія Парфанович

ЦЕ — ТВОЯ КРАЇНА

(5)

Кеньйон, водоспади і готель

Вже здалеку чути шум бушуючої води. Випливши з озера Єлловстон, спокійна й доволі широка ріка спливає на пороги, женеться ними в тіснину і потім з гуком спадає з висоти 308 стіп просто вниз. Білорунні буруни клекочуть, шумлять і розприскуються в пару, що на сході й заході сонця міниться кольорами веселки. Яр в цьому місці має 700 стіп глибини і на дні його в'ється тонісінька стрічка ріки, що вже вибушувалася на обох водоспадах та порогах.

Чар яру і його водоспадів змушує мене перервати туру і залишитися на наступний день у привітному готелі. Десь в якомусь кутку знаходжу тонкий сукуватий ціпок, доробляю до нього кульку з цельофану й вати і виходжу на полонину перед готелем. З неї, як і з вікон, розкривається вид на протилежні узбіччя й високорівні. Ще цвітуть і пахнуть гіркаво сірі полини, красуються айстри й епільобіюм. Але осінь вже поклала на все свою руку. Не кориться їй тільки шпильковий ліс, що стоїть у своїх незмінно пишних шатах і пахне живицею.

Малі чіпмонки, оці малесенькі ніби білочки, бігають де-не-де поміж камінням і помахують хвостиками. Скельний сірий крілик, завбільшки як долоня, сидить біля нірки і, держачи в роті жмуток трави, чекає, щоб ви пішли собі геть від входу до його домівки. Бідний маленький кріличок готує собі запаси на зиму.

Малі пташки щебечуть у чатинах, над яром погрозливо ширяють орли (оспрей), що живляться рибою. Вигідна асфальтова стежечка в'ється узбіччям вниз, але доходить тільки до висоти водоспаду. Спершись на поруччі, можна слухати його бурхливий гуркіт і поринати очима в його бурунах.

Від Долішнього водоспаду можна пройти стежками до Горішнього водоспаду, що вже не такий високий, бо має ледве 109 стіп. Обидва вони завдячують свою висоту й тривкість вульканічним скелям, що становлять їхнє дно й узбіччя. Коли стояти на Точці Артистів, відкіля Моран малював свій неперевершений образ, захоплюють страшні осипища стрімких і порізаних берегів, труп'ячо-білих, кривавочервоних і сірковожовтих. Стрімкість запирає дух і тягне в запаморочливу глибочінь пропасти. Ви дивитесь, дивитесь і не можете зійти з місця.

Все ж таки вертатись треба, бо вже вечір, а до того ж цілий день ви не пили води. На відміну від інших показових місць, немає тут жадних кабін з пам'ятками, перекусками та напоями. Може з огляду на близькість готелю. Але немає й джерел в лісах, головно поблизу.

У готелі новий наплив туристів. Всі вони реєструються при столі, над яким висить напис „транспортейшен", обговорюють дальшу туру. Велика й простора заля ресторану, багато світла, милі студентки, як обслуга. І великі порції харчів, як це звичайно на Заході. Публіка — це переважно старші люди, що вже мають час і гроші на мандрівку. Де-не-де трапиться молода подружня пара. Немає тут бурхливої, життєрадісної молоді, що по цілоденній мандрівці по горах входить з гамором підбитих цвяхами черевиків, скидає рюкзаки з спини і в очах несе відбиток високогірського сяйва, а на обличчях — засмаглість гірського вітру. Тут розмови, модні суконки, тільки зрідка „шорти".

Після обіду всі люди пишуть картки з привітом, фотографують ціль подорожі. А у великій балевій залі тим часом починається концерт. Це студенти, що за дня працювали, дають гостям ще й розвагу.

Місяць золотить верхів'я смерек, що шумлять стиха, як у нас, в Карпатах. Стоїте біля вікна у вашій кімнаті і слухаєте шум водоспадів і дерев, думаєте про древні часи землі. Мимоволі ваша думка лине за місячним проміням, і ось уже воскресає спомин про наші гори, шум ялиць на Кичері, клекіт потоків у ярах, маленькі пільця, порослі вівсами, що золотяться в місячному сяйві. Це ж бо серпень і на Бойківщині вони ще на пні, як і пре жито. Десь там під вершками ледве мерехкотять вогні при колибах, брешуть пси, десь там замукає корова чи кінь запирхає на луці. Гей, край рідний, далекий! Аж відсіля, з такої далекої далі, Тобі привіт!

Земля тисячі димів

Тура просто на захід до Мамот Гат Спрінґс, відтіля на південь до Ловер Гайзер Бейсін, далі до Аппер Гайзер Бейсін і — до Олд Фейтфул. Головна атракція тут уже не ведмеді та ліси, а пара фонтанів, що вибухають з землі. Мамот Гат Спрінґс лежить у глибині сіраво-пустинних гір при виїзді до парку з північного заходу т. зв. Ґолден Ґейт. Там теж кватира управи парку, музей і великий ресторан-готель, де обідаємо. Пласкуваті, голі узбіччя рідко порослі полином або таки й зовсім голі, кольору гори, що з неї вибухає й каскадами стікає гаряче джерело.

Проте для природника ця місцевість дуже цікава з огляду на виразисту геологічну мову: гру вульканів та льодовців і рослинність, що має зразки від пустельних почитаючи аж до високогірських. Зацікавлюють доволі високі ялівцеві дерева на горі Мамот, що на тлі білого піску, в товаристві сосон, надають околиці південного вигляду. Білі кремові й цинамонові альґи, що поростають тераси водоспадів, — єдині, незелені, рослини, які ростуть у гарячій воді. Вони, як і травертин, що його відложило джерело на застиглій ляві, надають терасам оцього кремового, пухкого вигляду. Вода по терасах ледве слезить, але здалеку здається, що то буруни падають вниз. Своєрідний і ніде небачений вид.

Музеїв в Єлловстоні дуже багато. Вони невеличкі і представляють зразки каміння, фльори й фавни, рельєфи краєвиду, дещо з історії індіян: якась оленяча шкіра з індіянськими рисунками, килим, луки й стріли, мокасини тощо. До речі, зразки каміння чи рослин брати тут заборонено.

ПРОЛІСКИ, ПРОЛІСКИ ...

Проліски, проліски
вкрили поляну.
Клонять голівки,
куди не погляну.
Клонять голівки,
ніби вітають,
Ніби вітають,
гостя стрічають.
Просять присісти
в їхньому крузі
Мої підсніжні
зелені друзі ...
Просять присісти,
їм оповісти,
Як гай шепоче
ввесь буйнолистий,
Як зріє дичка,
жолудь твердіє,
В намисті ягід
калина мріє ...
— Ти ж знаєш, — кажуть, —
кожну стежину,
І тут шептав щось
ти про єдину ...
Ти про єдину ...
Ти про кохану ...
В осінь минулу ...
В осінь багряну ...

Проліски, проліски,
діти весни,
Хочуть спитати
мене вони:
Нащо назвав я
осінь весною,
На цій полянці
стрівшись з тобою?
І я букета
не буду рвати,
В полон ці квіти
нести до хати.
Ми ще повернемось
вдвох на поляну ...
Проліски, проліски,
куди не гляну ...

РОСТ. ВРАТУНЬ

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛІСНИК

(Закінчення зі стор. 2)

задарма кожному заінтересованому. Крім федеральних, стейтові лісові уряди служать радою і поміччю приватним власникам лісів.

Останнім часом популярною є форма дослідів з ділянок лісознавства на кооперативній базі двох чи трьох заінтересованих сторін. Для прикладу, Північно-східній федеральний лісовий дослідчий інститут Аппер Дербі, Па., Водне Бюро Міської Управи міста Балтимор, Мд., і мерилендський стейтовий відділ лісів і парків уклали договір і спільно переводять на визначених лісових теренах міста Балтимору досліди над взаємовідношенням між лісом і кількістю води у річках, що беруть свій початок і пливуть через ті терени.

У багатьох стейтах зобов'язують тепер закони контролі рубанок у приватних лісах.

Щораз ширше зрозуміння лісової раціональної господарки можна спостерегти в приватних підприємствах, що живуть із лісу і його продуктів. Сьогодні понад 7,500 лісників працюють за фахом у приватній індустрії. Для прикладу згадаю, що Скат Пейпер Компані з Честеру, Па., затруднює у своїх розлогих лісах 45 лісників з університетською освітою.

Побіч поліпшення існуючих деревостанів, побільшення лісової площі є одною з головних цілей лісника. В 1957-му році залісено в ЗДА 1,171,000 акрів терену.

Серед американських лісників видне зрозуміння, що сьогоднішній день вимагає від них не лише праці в лісі серед дерев, але й підприємливости в сталому контакті зі суспільством, винахідливости, обзнайомлености із законами, економікою країни, одним словом, — усіх старань, щоб зробити професію лісника з високою освітою так само зрозумілою і високоціненою зі сторони неознайомленого загалу суспільства, як звання лікаря, правника чи іншого професіоналіста. Ці проблеми були темою річної зимової конвенції Аллеґені відділу Товариства Американських Лісників, що відбувалася в днях 12-14 лютого ц.р. у Филаделфії. Згаданий відділ згуртовує понад 700 лісників з Ню Джерзі, Пенсилвенії, Делевару, Мериленду і Західньої Вірджінії.

Від 1900 до 1950 року населення З'єдинених Держав зросло подвійно. Під цю пору воно збільшується на три мільйони кожного року. Америка має сьогодні 489 мільйонів акрів господарчих лісових теренів. Від збільшення продуктивности тих теренів і повного їх підпорядкування на службу для потреб населення залежатиме чи американський лісник і населення, яке з ним буде співпрацювати, — сповнять надії, що їх Америка з ними в'яже.

Український Народний Союз і „Свобода" це твердиня українців у вільному світі, які мають за собою 65-літню історію провідництва в політичних, соціяльних та культурних змаганнях нашої іміграції в Америці.

СОЮЗІВКА ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО СЕЗОНУ

(Закінчення зі стор. 1-шої)

формою для танців та іншими устаткуваннями, коштом вигоди гостей. Контроля при в'їзді матиме на меті зберегти ці вигоди тільки для зголошених постійних чи кінцевотижневих гостей.

Відділення таборів і курсів.

В новому сезоні будуть вже також краще відділені від загальної оселі дитячі табори і курси українознавства, що вийде тільки на користь та буде новою вигодою, однаково, як для дітей, так і таборовиків та курсантів. Вакаційний час поділено так, щоб два дитячі табори, дівочий і хлоп'ячий, як і курси українознавства могли по черзі відбуватись у прородно відділеному від загальної оселі „Львові", себто закупленому і відданому до вжитку минулого року новому великому домі, з прекрасною площею, власним басейном та іншими вигодами.

Дальше вдосконалення побуту.

Крім цих згаданих і ще більшої кількости незгаданих поліпшень, управління Союзівки подбало, розуміється, і про ще більше вдосконалення побуту гостей на Союзівці в усіх інших відношеннях, зокрема щодо кухні і прохарчування. В кухні збудовано ще одну величезну спеціяльну холодільню, яка запевнить кухні постійно свіжі продукти в кожному часі і порі. Сама кухня буде в цьому році під опікою найкращого нашого майстра кулінарного мистецтва. Відповідно до цього буде також достосована і вся обслуга.

Тільки своєчасне замовлення ґарантує місце.

Усі ці поліпшення і нові вигоди роблять Союзівку на новий сезон справді незрівняним місцем для прозедення вакаційного відпочинку, тим більше, що в цінах за побут майже немає змін і вони залишаються найнижчі. Тому то можна з певністю передбачати, що впродовж сезону всі місця будуть заповнені, отже було б вказане, щоб кожний, хто бажає собі таке місце запевнити, замовив собі його вже наперед. Управління Союзівки на всі запити радо дає потрібні вияснення. Адреса Союзівки і формуляр на замовлення, для вигоди гостей, тепер будуть постійно друковані в оголошеневому відділі „Свободи". Треба згадати, що члени УНСоюзу мають не тільки першенство в замовленнях і виборі, але й відповідну знижку від вже і без того найнижчої ціни.

ВИДАННЯ УВАН З ПОЛЯ ШЕВЧЕНКОЗНАВСТВА

(З нагоди Шевченківських днів)

Українська Вільна Академія Наук УВАН, в Канаді, за час свого існування старалися систематично видавати матеріяли з поля Шевченкознавства. Для цього при Академії засновано Інститут Шевченкознавства, на чолі з проф. Л. Білецьким.

Видано такі розвідки: Віруючий Шевченко — Л. Білецького, в р. 1949; Шевченко і Франко — М. І. Мандрики, в 1957 р.; Ідейні основи Шевченкового Гамалії, — В. Жили, в 1958 р.; Найближчі завдання Шевченкознавства, — Яр. Рудницького, в 1958 р.

В рр. 1952-54 видано, разом з Видавництвом „Тризуб" і Фундацією Шевченка „Кобзар" в 4-ох томах за редакцією й поясненнями та статтями проф. Л. Білецького. Це властиво повне академічне видання віршованих творів Т. Шевченка.

Тепер ВУАН робить заходи до видання вибраних творів Т. Шевченка в переспівах на англійську мову, виконаних відомою талановитою поеткою Майрою Лазечко-Гаас. Це був би 5-ий том „Кобзаря". Потреба такого видання є конечною, не тільки для популяризації творів Шевченка серед величезного числа англомовних суспільств, але й в тому, що таке видання негайно потрібне для університетських студій і високих шкіл Канади, де заведено чи заводиться навчання української мови. Ті переклади, що були зроблені раніше, вже вичерпані.

В недалекому майбутньому, в 1961 році, святкуватимемо сторіччя з дня смерти Шевченка. До цієї великої дати треба перевести велику і відповідальну працю з ділянки Шевченкознавства. Про це проф. Яр. Рудницький пише так у вступі до своєї праці „Найближчі завдання Шевченкознавства":

„Ці дати (сторіччя появи третього „Кобзаря" в р. 1860, та сторіччя смерти Т. Ш.) викличуть без сумніву поглиблення Шевченківського культу серед мас, і з цього приводу відбудуться напевно відповідні святкування „для піднесення духа" української спільноти. Коли ці святкування матимуть ефемеридну, себто проминальну, вартість, перед українським Шевченкознавством, себто перед дослідами Шевченкового життя й творчости, стоять нові завдання, які на нашу думку повинні здійснитися власне в тривкій формі, що була б гідним ушануванням українського Генія сьогочасною генерацією. Тому, що до кожної більшої справи треба належної підготовки, подаємо ці наші завваги вже тепер, уважаючи, що чергові роки 1959 і 1960 повинні служити як етап підготовки й праці, щоб у 1960 й 1961-му роках здійснити ці проєкти. Ось вони:

1) Передрук „Кобзаря" з р. 1860;

2) Опрацьовання Шевченкіяни на Заході.

3) Опрацьовання словника й граматики Шевченкової мови;

4) Присвоєння Шевченка світовим літературам та

5) Опрацьовання ідеології Шевченка.

До речі треба пригадати, що, нпр., над словником Шевченка працювали вже українські мовознавці. Проф. І. Огієнко, нині Митрополит Іларіон, мав уже приготовлений словник на картках до видання В. Доманицького. Цей матеріял загинув. Проф. Яр. Рудницький був виготовив словник до „Кобзаря" 1860 р. Цей матеріял залишився в Празі, і доля його невідома. Уцілів один селективний словник до Шевченка, виготовлений Митрополитом Іларіоном. Цей матеріял, коло 200 сторін, зберігається у Вінніпеґу. Треба засобів на його видання (коло 1,000 долярів).

М. І. Мандрика

З ВІДЧИТОВОЇ ЗАЛІ

Проф. Б. Мартос про підготову Актів 22-го січня

1-го березня ц. р. на зборах Т-ва Прихильників УНРади в Нюарку проф. Б. Мартос подав свої спомини про те, як поступово підготовлялися акти 22-го січня (Державної Незалежности й Соборности України), починаючи кінцем минулого століття, коли було засновано Українську Соціялістичну Партію (Леся Українка, Іван Стешенко, пізніше ген. секр. освіти Центральної Ради, забитий московськими патріотами за введення української мови в середні школи).

Схарактеризувавши стан української справи на початку 20-го століття, доповідач перейшов до своїх споминів про чинність студентських українських громад того часу: про заснування Революційної Української Партії (РУП), про її чинність і розвиток, про заснування таємних гуртків по повітових містах і селах, про зносини з Галичиною, про видання в Галичині брошур та газет РУП (в т. час „Самостійна Україна", написана М. Міхновським), про 1-ий Український Студентський Конґрес (Львів, 1900). Далі доповідач перейшов до спогадів про заснування М. Міхновським Української Народної Партії (НУП) і про її чинність; про тенденцію РУП до соціялізму і про визваний цим вихід багатьох членів із РУП (1903 - 04 р.) і заснування Української Демократичної Партії (1905 р.), що в 1917 р. прийняла назву Партії Українських Соціялістів - Федералістів.

Доповідач згадав імена молодих діячів, що брали особливо активну участь в українському політичному русі того часу: С. Петлюра, Д. Антонович, Ю. Колард, О. Коваленко, А. Лівицький, В. Винниченко, В. Чеховський, Л. Цегельський, В. Старосольський, В. Сімович, С. Єфремов і ін., що пізніше відограли визначну ролю в нашому політичному житті.

Часті подорожі наддніпрянців до Галичини і приїзди галичан на Наддніпрянщину сприяли не тільки взаємному знайомству а й співпраці; галицькі студенти допомагали видавати брошури й газетки РУП і перевозили їх контрабандою на Надніпрянщину. Приїзд галицької делеґації (Романчук, Лопатинський, Сімович, Кордуба і інші) у Полтаву та відкриття пам'ятника Котляревському (1903) і виступи їх на цім національнім святі зробили це свято величавою маніфестацією української соборности, а спроба російської адміністрації заборонити наддніпрянським промовцям говорити українською мовою викликала бурхливі протести і перетворила це свято в першу маніфестацію за права української мови.

Дальша праця таємних гуртків РУП, що з 1905 року перетворилася в Укр. Соц.-Демократичну Партію, а також праця в кооперативах дуже сприяла поглибленню національної свідомости. На жаль, поліційні умовини того часу не дали змоги поставити цю роботу широко. Про те в 1917 р. майже в кожному більшому селі вже були національно - свідомі елементи, що й відгукнулися на І-ий Універсал Центральної Ради.

Розповівши коротко про випуск чотирьох Універсалів Центральної Ради і пояснивши, чому Рада не могла проголосити Україну самостійною республікою вже в 1-ому Універсалі, проф. Мартос розповів про підготовку з'єднання українських земель: проголошення Західньої Української Республіки, постанови Народної Ради Західньої Української Республіки про з'єднання з Українською Республікою, складення умови відпоручниками Генерального Секретаріяту ЗУНР (Дм. Левицький і Л. Цегельський) з Директорією УНР про з'єднання (1. 12. 1918), затвердження цієї умови Народною Радою ЗУНР (3. січня 1919), приїзд висланої делеґації Народної Ради в Київ для участи в Трудовому Конґресі, що таким чином перетворився в парлямент Соборної України, і нарешті урочисте проголошення з'єднання українських земель в єдину Українську Народню Республіку.

Полемізуючи з деякими авторами, що вважають це об'єднання лише декляративним доповідач доводить фактами, що негайно ж було розпочате справжнє об'єднання: перебування на Наддніпрянщині Корпусу Січових Стрільців (переважно галичан), посилка двох наддніпрянських бриґад на поміч Галицькій Армії Наддніпрянський генерал М. Омельянович-Павленко — на чолі Галицької Армії, а пізніше — ген. Греков, перед тим військовий міністр УНР, галичани - міністри або товариші міністрів УНР (Назарук Безпалко, Крушельницький, Темницький, Старосольський Цегельський і інші; галичане — головами дипломатичних місій УНР (Д. Левицький, Ю. Цегельський і інші; галичани ками чи радниками (проф. С. Смаль-Стоцький, Є. Ливицький, В. Панейко, Залозецький, Карманський); нарешті голова Народної Ради ЗОУНР д-р Є. Петрушевич був кооптований в склад Директорії УНР.

Уряд УНР підтримував фінансово Генеральний Секретаріят ЗОУНР: зразу після об'єднання було видано Галицькій Армії 4 мільйони австрійських корон, Галицькому Секретаріятові 2 мільйони австр. корон, а в скорому часі на видачу пайків родинам ків — 120 мільйонів гривень; такі видачі провадилися аж до проголошення ЗОУНР самостійною республікою (ЗУНР), а не областю соборної України.

Борючись на три фронти (поляки, російські монархісти, большевики) себ то проти ворога, що переважав нас у 5 разів, і не маючи ні від кого підтримки, — Соборна Україна програла збройну боротьбу, але багато виграла морально; і ми всі віримо, що Київ знову буде столицею Самостійної, Соборної Української Народної Республіки.

М.

● КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ ●

ЩО ЧИТАТИ ?

В. Державин: **Антологія української поезії** (562 стор.) — $3.85; **Ф. Достоєвський: Злочин і кара** (роман) — $2.25; Діма: **День подорожі** (пов.) — $0.60; Дж. Лондон: **Білий зуб** (пов.) — $1.50; Мих. Орест: **Держава слова** (нова книга) — $1.00; **„Ельдорадо"** (вибрані твори Котляревського, Гулака - Артемовського, Л. Боровиковського, Гребінки, Глібова, І. Франка, В. Самійленка, С. Пилипенка та ін.) — $0.65; Ів. Манило: **Постріли з пера** (гуморески) — $0.30; **Січ і відсіч** (байки, гуморески) — $0.30; **Колючий сміх** (байки) — 0.25; **Байкар** (байки, гуморески, поезії) — $0.65; Б. Пастернак: **Доктор Живаго** (роман, рос. мовою) — $7.50; В. Дудінцев: **Не хлібом єдиним** (роман, рос. мовою) — $2.75; П. Панч: **Гомоніла Україна** (роман) — **$2.75; „Волосожар"** (ч. 3. Літ.-мист. журнал) — річна передп. **$1.00**, ціна 1 прим. — $0.25; Т. Осьмачка: **Китиці часу** (нова книга) — $0.50.

Замовлення та гроші висилайте на нову адресу „Волосожару":

Mr. I. MANYLO
S. Union Rd.
Vineland, N. J., USA

З наших буднів

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ

Великдень нового стилю відсвяткував я в той спосіб, що був у Филаделфії на міжнародному футбольному матчі між Америкою і Канадою. Америку репрезентувала українська команда з Филаделфії. Спортову честь Канади боронила українська команда з Торонта.

Ми посувалися в напрямі стадіону зовсім не американським темпом — нога за ногою, чи там колесо за колесом: Перед нами і за нами котилась ріка самоходів, в якій, наче ковчег Ноя, застряг такий пережиток техніки, як електричний трамвай . . .

— Це все наші! — не без тіні льокальної гордости сказав кум Остап. — Змоторизована політична еміґрація.

О годині 3-ій по полудні величезний стадіон при 29-ій і Клирфілд вулицях був закоркований з усіх боків „паркуючими" автомашинами.

Ціла українська радянська республіка не має стільки авт, скільки їх тут нині, — зауважив іронічно кум.

Коло нас хтось, непоінформований, допитувався:

— Чому, властиво, назвали цей матч „міжнародним", коли тут нині змагаються два українські клюби? . .

— То я вам скажу — чому, — пояснив хтось з експертів спортового діла. У нас грають мадяри і поляки, а в них — шкоти і англійці, отже це є чисто міжнародня афера.

— Ну, хібащо так . . .

Тим часом мій кум, знаний, звєштою, з бистрого, обсерваційного хисту, приглядався тритисячній масі любителів футболу.

— Подивися на цих типів, на ці обличчя, — говорив. — Такої публіки ти не побачиш на жадній українській імпрезі, на жадній академії чи концерті. Між цим молодим народом вже дуже мало читачів української преси чи книжок, а ще менше платників національного датку... Одне, що їх притягає до українства, це такого роду видовища.

— Ну, то слава Богу, що взагалі є щось таке, що їх в'яже з українством, — відповів я тоді кумові. — Хай це навіть буде копаний м'яч. Колись, у Галичині, за „польських" часів, футбол приспішив українізацію наших міст і містечок. А тут може трохи стримає американізацію нашої молоді.

Міжнародні змагання почалися традиційним українським спізненням, промовами, квітами, фотознімањням і телевізуванням. Потім відіграно національні гимни трьох великодержав: Америки, Канади й України. Публіка і змагуни увесь час стояли „на струнко", але трохи тряслися, бо надворі було досить вітряно.

Перед самим боєм грачі з Филаделфії збилися в громадку, кожний приклякнув на одне коліно.

— Що це вони роблять? — питаю кума.

— Моляться. Це вже увійшло в гарну традицію, що перед кожними змаганнями капітан команди читає молитву, — слів якої більшість грачів не розуміють . . .

Розуміють чи не розуміють, але молитва й цим разом помогла: Америка побила Канаду 4 : 2.

Ікер

ПРАЦЯ — PROFESSIONALS

Українська Католицька Парохія Сош. Св. Духа в Акрон, Огайо пошукує

ДЯКА й ДИРИҐЕНТА

який був би рівночасно помічною силою у веденні суботньої парохіяльної школи. Платня після умови. Заінтересованим слід писати на адресу:
HOLY GHOST UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH
185 Abel Street
Akron 11, Ohio

ДОНСЬКОМУ КОЗАЧОМУ ХОРОВІ ген. ПЛАТОВА — потрібний —

ДОБРИЙ БАС

для осіннього турне 1959 р. Звертатись на адресу:
W. KOSTRUKOFF
105 Vanderbilt Avenue
Island Park, N. Y.
Tel.: GEneral 1-5015

ПРАЦЯ — HELP WANTED FEMALE

NURSE, RN NIGHT SUPERVISOR
11 PM. to 7 AM.
Also RN'S & LPN'S
3 PM to 11 PM & 11 PM to 7 AM
Excellent Personnel Policies. Differential Paid for Evening and Nights.
Private Hospital Queens.
Wire, write, call or apply Director of Nurses
BOULEVARD HOSPITAL
46-04 31st. Avenue
Long Island City
or call: RA 1-7000

NURSES — R. N. & L. P. N.
TOP PAY
Afternoons. Good Personnel Policies.
Apply
31 W. 74th Street
SU 7-3060

TYPIST
Must be experienced for local Trucking Organization in industrial area. 5 day week. Salary depending on experience and ability. Apply:
MUNICIPAL WAREHOUSE, Inc.
130 3rd Street
UL 5-4101

ПРАЦЯ — Help Wanted Male-Female

REGISTERED NURSES
All Shifts All Tours of Duty. Salaries depending on experience. Differential for Evening & Nights.
Contact Director of Nurses. Also openings for the following:
L. P. N's and BABY NURSES with minimum one year Hospital work. Also Nurses Aides.
Are you looking for a future? You are paid while you learn a life time skill. Join the new student nurses aid class starting April 6th. — High School education required.
ORDERLIES
will train Meals while on Duty
Wire, write, or call:
Mrs. Marion Shepard
NEW ROCHELLE HOSPITAL
New Rochelle, N. Y.
or call bef. 4 PM NE 2-5000

OPERATORS
wanted at once
Experienced to Sew Auto Seat-covers Piece Rates. Experienced Custom Built & Universal.
Also Cutters
5 days week. Union. Location Brooklyn.
BANNER MFG. CO.
37 Preston Street
CL 1-7700

BUY U. S. SAVINGS BONDS

ПРАЦЯ — HELP WANTED FEMALE

Потрібно — ЖІНКУ,
яка самостійно займалася б варенням для 20-25 осіб, в горах, на літній сезон. Може бути з дитиною понад 6 років. Листи слати:
Mr. BABIUK
618 So. 19th Street
Newark 3, N. J.

NURSES — R. N.
Floor Duty, all Shifts
Also — O. R. SUPERVISOR
Good Salary & Personnel Policies.
Midtown Hospital
Wire, write, or call Miss Baxter
PARK WEST HOSPITAL
170 W. 76th Street
or call EN 2-2542
(10-2 P.M.)

NURSES — REGISTERED PROFESSIONAL
ALL SHIFTS OPEN
Differential Paid on Evening & Night Shifts
Maintenance available if so desired
Excellent Personnel Policies
Voluntary psychiatric hospital — with School of Nursing.
Salaries depending on experience and ability.
Wire, write, or phone bef. 8 PM.
DIRECTOR OF NURSES
ST. VINCENTS HOSPITAL
240 North St., Harrison, N. Y.
Phone Rye 7-0502

Пошукується досвідченої і відповідальної ЖІНКИ — КУХАРКИ, КУХАРКИ — ПОМІЧНИЦІ, „ГЕНДІ МЕНА" та КЕЛЬНЕРКИ до малого літнього готелю. Можуть бути подружжя.
Call: MOnument 2-0182 or YU 2-0641

WOMEN
for Plain Cooking Convent (Westchester County)
Own room & steady position. Salary depending on experience. Must have good references.
Apply
SAINT ELEANORA'S HOME
575 Scarsdale Rd.,
Tuckahoe, N. Y.
Call: SP 9-7057

NURSE — R. N. SUPERVISORS
Geriatric Hospital; All Shifts; Staff & Per Diem. Live in & out.
LE 4-0984; Call Between 10-12 noon.

NURSES — LPN'S
All Shifts; Staff & Per Diem.
GERIATRIC HOSPITAL
LE 4-0984;
Call Between 12-1 P. M.

OPERATORS
WANTED AT ONCE
Experienced on custom shirts. No section work. Steady work & Good salaries. Apply
K. WRAGGE
48 W. 46th St., N. Y. C.
JU 2-4662

LABORATORY TECHNICIANS
Nights. Experienced Only.
Salary open.
Good Personnel Policies
Full Time, Steady Position.
Wire, write, call, or apply
PATHOLOGIST
DOCTOR'S HOSPITAL
320 W. Merrick, Freeport, L. I. or call Freeport 8-8500 (Ext. 7)

МЕДИЧНІ АСИСТЕНТКИ
Досвідчені
Бюро інтерн. BMR-DKG-CBC-X-RAY. Знання писання на машині. Постійна праця, повний час. Платня залежно від досвіду. Присилі умовини праці. Call AC 2-3144 After 10 A.M. weekdays.

КНИЖКИ

Ол. Неприцький-Грановський:
ІСКРИ ВІРИ
Поезії, том 5
Ціна $1.50.
Замовляти:
SVOBODA
81-83 Grand St. (Box 346)
Jersey City 3, N. J.

ПРАЦЯ — HELP WANTED MALE

MACHINISTS — MECH.
6 years experience with basic knowledge for general machine shop.
All around, layout, fabrication, floor and bench. Also same electrical experience.
Call: SP 7-3360

KNITTER MECHANICS
Also — KNITTERS
Must be thoroughly experienced on Dubied and Universal Flat Machines.
Steady Employment. Top Pay. Plenty of overtime. Company Benefits. Good working conditions.
Phone: ST 2-3814

DIEMAKERS
WANTED AT ONCE
Experienced Die-Casting Die Salary depending on exp. & ability. Steady Employment. Nice working conditions.
Apply:
FISCHER MFG CORP.
1461 Blondel Ave., Bronx
Call: SY 2-4838

SHEET METAL WORKERS
Skilled and Boring Hands
Day Shift only
Excellent working conditions & Paid Holidays.
Must speak english.
SHAW METAL PROD.
101 3rd Avenue
Garden City Park, L. I.
PI 6-6650

МАШИНІСТИ
"B" men, які мають дещо досвіду при "bench engine lathe". Повинні вміти зробити нескомплікований проєкти (set-ups) та читати пляни (blue prints). Праця в модерній, новій, штучно холодженій фабриці.
EDgewood 3-6000, Ext. 222

KNITTERS
Circular Rib 6 Flat Machines.
Experienced only.
Day — Night Shifts.
Steady Employment.
Call: WA 4-3913

BUSINESS OPPORTUNITY

ПРОДАЄТЬСЯ ДОБРА
ГРОСЕРНЯ
на долині міста НЮ ЙОРКУ.
Причина продажі — недуга.
Голоситись на ч. тел.:
CA 8-6018

ІНВЕСТУЙТЕ В КРУГОЛЬНІ
Нагода до інвестування в найбільш популярній і дуже скоро розвиненій спортовій індустрії в Америці. Модерний 36 плятформовий кругольний центр буде збудований в першокласній околиці північного Ню Джерзі, біля великого шляху (U.S. highway). Населення околиці є велике і швидко побільшується. Дуже добрі проспекти на розвіст і побільшення капіталу, включно з великим заробітком. Інфляція не має впливу на інтерес. За дальшими інформаціями пишіть:
U-BOWL
Box 112
Pompton Lakes, N. J.

FARMS FOR SALE

ПРИБУТКОВА ЯСНИЦЯ І КУРЯЧА ФАРМА
Всі модерні будинки 33.000 sq. ft. Автоматичне харчування. 14,000 тепер носних курей. 120 тачок і більше тижнево. Гарний модерний парово огріваний дім, 4 апарт., один 7-кімн., два 5-кімн. і один 2-кімн. Також 2 літні катеджі для гостей. Гарних 17 акрів. Тінь і овочеві дерева. Ідеальне для великої родини або спільників.
HERZOG REALTY
250 Broadway, Monticello, N. Y.
Telephone 719.
Ціна $65,000, готівки $20.000.

ЦАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНГС!

УВК „Плай" грає у Вашингтоні

Український Відбиванковий Клюб „Плай", якого вважають тепер за найкращу відбиванкову команду на Сході ЗДА, візьме участь в турнірі відбиванки східних стейтів т. зв. „Черрі Блоссом Турнамент" у Вашингтоні вже в наступну суботу 11-го квітня в залях Вашінгтон Сентрал Бренч УМСА при 1736 Г. Стріт Н. В.

До цих змагань стає „Плай" у свому найкращому складі: Будницький, Йошт, Трешньовський, Сохан, Наливайко, Заяць, Кутан, Гринішак, Чума. Можна сподіватися, що і в цьому турнірі „Плай" попишеться і візьме участь у фінальних турнірах, які є передбачені на 6 год. вечора. Турнір починається вже о год. 10-ій ранку.

Це, мабуть, буде останній турнір на соді в цьому сезоні і після нього чекають „Плай" дальші змагання за першенства ЗДА, які є заплянована на травень. (вс)

● Помічник секретаря праці Джан Джіґулі, промовляючи на сніданку, влаштованому Католицькою Лігою Корабельних Робітників у готелі „Валдорф-Асторія", сказав, що „ЗДА мусять з усією силою продовжувати боротьбу проти комуністів на економічному і політичному фронтах". На перше місце в холодній війні — сказав Джіґулі — висувається тепер економічний фронт.

REAL ESTATE

В центрі гір КЕТСКИЛ над річкою Schoharie, в околиці заселеній вже част українцями,
НА ПРОДАЖ
РЕАЛЬНОСТІ:
- Мешкальні хати
- Туристичні доми
- Фарми
- Бонґала

За інформаціями прошу звертатися до:
І. В. КОБЗЯР
Hunter, N. Y.
Tel.: Hunter 4700
Солідна брокерська обслуга.

REAL ESTATE

DELAWARE — MARYLAND
ФАРМИ, посілості, звернені до моря. Поміркований ціни. Низькі податки.
GEO. P. SCHREPPLER REALTY
7 West Main Street
Middletown, Delaware

Увага! Увага!
<— НЕБУВАЛА НАГОДА —>
Якраз тепер, ще перед сезоном, є нагода
<— придбати —>
Однородинний ДІМ
(5 кімнат, центральне огрівання, гаряча вода), в сусідстві Оселі УРС'ооу в Глен Спей, Н. Й. З кімнат дому — чудовий вид на гори Кетскил і ріку Делевар.
В тій околиці, — це добра льоката капіталу з огляду на швидкий ріст там української кольонії. Ціна дуже пристуна.
Зацікавлених проситься писати на адресу:
Myron HUNCZAK — Pond Eddy, N. Y.
або телефонувати на число:
Port Jervis 5-3115 — в Ню Йорку: ES 1-9662

БУДУЧНІСТЬ НАЛЕЖИТЬ ТИМ, ЩО ПЛЯНУЮТЬ СВОЮ МАЙБУТНІСТЬ.
Плянуйте свою майбутність на ФЛОРИДІ
— на час —
ВАКАЦІЙ, СТАРОСТИ або СТАЛИЙ ПОБУТ.

Port Charlotte	Port St. Lucie
на полудневo-західньому побережжі	на східньому побережжі

За $ 10 місячно купуйте будівельну площу в розмірі 80 x 125 стіп.
Більшість українців вибрала для себе PORT ST. LUCIE своїм місцем поселення і тим започатковували творення
УКРАЇНСЬКОЇ ОСЕЛІ НА ФЛОРИДІ.
Зробіть і Ви так, й переконаєтесь у скорому майбутньому, що Ви зробили добре.
Питайте за дальшими інформаціями.
CHARLEX REALTY Corp. Route 46 Teterboro, N. J.
Український Представник: Д-р Юліян ХИМИНЕЦЬ 167 High Street Passaic, N. J.

ЛІКИ до всіх країн Европи й Азії
ЗНИЖЕНІ ЦІНИ — ЛЕТУНСЬКА ПОШТА ГАРАНТІЯ ДОСТАВИ.

Multivitamin, 500 Tabl.	$ 4.80	Vasolastin, 12 amp.	$ 9.00
Streptomycin a 1 g., 20 gr.	$ 5.80	Tanmashman, 60 Tabl.	$ 3.20
Rimifon, 1000 Tabl. 50 mg.	$ 7.50	Digitalis, 1000 Tabl.	$ 3.20
P.A.S., 500 Tabl. 0.5 gr.	$ 3.20	Terramycin, 16 Caps. 250 mg.	$ 7.30
Serpasil, 100 Tabl. 0.25 mg.	$ 2.50	Penicillin, 100 Tabl. 50,000 units	$ 4.50
Polio Vaccine, 9 cc (3 people)	$11.00	Cortisone, 20 Tabl. 25 mg.	$ 6.70
Cycloserine-Seromycin 40 Caps. a 250 mg.	$ 18.00	Irgapyrin, 100 Tabl.	$ 7.80
		Largactil, 100 Tabl. 25 mg.	$ 5.60

В нас на складі всі ліки, виготовлені всюди в світі. Жадайте нашого цінника. Всі рецепти виготовляють експерти фармацевти.
Додаткові оплати: 25% USSR мито. USSR оплата ліценсу $ 7.00, USSR оплата $2.50, летунська пошта мін. (до 2-ох фунтів) $ 4.50. Немає екстра оплати за забезпечення і гарантію.
ЗАМОВЛЯЙТЕ ЛІКИ ВІД СПЕЦІЯЛІСТІВ.
GRAMERCY Shipping Company
Dept. S
118 East 28th Street — NEW YORK 16, New York.

MISCELLANEOUS

ВИПРОДАЖ з причини закриття.
Новий і дещо уживаний чоловічий зимовий одяг. Безплатні поправки.
LUTA CLOTHING
599 W. 187th Street
off St. Nicholas Ave.,
IRT 191st St.

ТЕПЕР МОЖНА ОДЕРЖАТИ В ЗДА
MORFOSA BEAUTY CREAM
"GUARDIAN of BEAUTY"
проти шкірних плям, прищів, веснянок і інших недомагань шкіри.
Уживаючи на ніч, щоб збудитися в повній красі.
Більшість жінок вживає MORFOSA.
Слоїчок 2 oz — $1.50

MORFOSA BEAUTY LOTION
Новий влинний "make-up" на день.
Вистачить тільки кілька крапель, легко втирати на обличчі. Робить шкіру делікатною і повною краси. С в чотирьох відтінках: natural, brunette, white and rachelle.
4 oz. пляшка — $ 1.50
ЗАМОВЛЯЙТЕ СЬОГОДНІ:
THE NEWCASTLE LABORATORIES
Box 592
Toronto, Ontario, Canada.
or
239 Dufferin Ave.
Winnipeg 4, Man., Canada

RESTAURANT

GRIPSHOLM RESTAURANT
324 East 57th Street, N. Y.
Найліпше шведське SMORGASBORD
Перекуски — Коктейлі — Обіди
Відкрито: кожного дня.

MISCELLANEOUS

Іван ВУЙКІВ
Знана УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА
виконує на замовлення НОВІ ФУТРА
і перемодельовує прохідженні футра по найновіших фасонах
Приймає футра на ПЕРЕХОВАННЯ STORAGE
Відбір і достава на місце
J. WUJKIW, Inc.
MANUFACTURING FURRIER
111 E. 7th Street
New York 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

АСТМА?
Чому терпіти надаремне?
— ASMATITE —
наче за лікарською рецептою.
Вишліть 1 (одного) доляра на пробну пачку.
STERLING LABORATORIES
GREENVILLE STATION
Box 67-A
JERSEY CITY 5, N. J.

BUY U. S. SAVINGS BONDS

PARKA Company
48 E. 7th St.
New York City
Tel.: GR 3-3550
МАТЕРІЯЛИ для легких суконок.

Нащо тратити час на писання адрес?
ПЕЧАТКИ
різного роду в різних мовах
— виробляє —
ROMAN IVANYCKYJ
1726 Park View Avenue
Bronx 61, N. Y.
Тел.: вдень SY 2-9437
ПЕЧАТКА: 3 лінії у 2-ох цьорх — $1.60.
Висилаємо поштою!

МЕТА УКРАЇНСЬКА ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ
236 E. 14 St. NEW YORK 3, N.Y.

— ВИПОВНЯЄМО —
INCOME TAX
для наших Покупців
Тільки $ 1.00 Form 1040 A

РОЗШУКИ

ПОШУКУЮ
Стефана і Іванку ЖЕЛТКЕВИЧ
зам. БІЛИН
Маю відомість від вуйка зі Львова. Голоситись прошу на адресу:
МИХАЙЛО БОЙКО
5115 W. Barry Avenue,
Chicago 41, Ill.

Пошукую Івана і Олексу ТУРКАЛО зі села Закомаря, Леса ДМИТРАЦІА з с. Фірлиївки, пов. Золочів. Адрес:
TURKALO MYKYTA,
Dovercourt, Rd. 505,
Toronto 4, Ont., Canada

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

MISCELLANEOUS

КРЕМ САМОГО ЧУДА ПРИРОДИ
Royal Jelly — 50
50 mgm
Зачинайте свою ВЕСНЯНУ КУРАЦІЮ вже тепер.
Спеціяльна оферта — лише в обмеженому часі.
30 денна курація:
Спеціяльна ціна — $ 4.00
Нормальна ціна — $ 5.00
90 денна курація:
Спеціяльна ціна — $ 10.00
Нормальна ціна — $ 14.00
Жадайте нашого цікавого обіжника.
INTERNATIONAL HEALTH PRODUCTS COMPANY
Dept. S
118 East 28th Street
NEW YORK 16, N. Y.

ПОСТАВТЕ СОБІ САМІ ПИТАННЯ
про висилкову фірму, заки вишлете
ПОСИЛКИ — ДАРУНКИ до всіх країн Европи й Азії

1. Чи це є відповідальна фірма?
2. Чи Ви самі в тому переконалися?
3. Чи фірма є уважливо-солідна в пакуванні, висилці і приготуванні документів?
4. Чи уживає до цього найліпші пачки?
5. Чи фірма ця є в бизнесі довше, як 25 років?
6. Чи це є офіційно АВТОРИЗОВАНА фірма?

Відповідь на всі ці питання є ТАК, якщо Ви вишлете свої пакунки через один з Відділів:

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 Walnut St. PHILADELPHIA 6, Pa. WAlnut 5-3455	1991 Broadway NEW YORK 23, N. Y. LYceum 5-0900
4102 Archer Ave. CHICAGO 32, Ill. FRontier 6-6399	683 Hudson Ave. ROCHESTER 21, N. Y. BAker 5-5923
1313 Addison Rd. Cor. Superior Ave. & 71 St. CLEVELAND 3, Ohio UTah 1-0807	263 Market St. NEWARK 2, N. J. MArket 2-1968
6446 Michigan Ave. DETROIT 10, Mich. TAshmoo 5-7560	390 W. Broadway S. BOSTON 27, Mass. ANdrew 8-8764
	346 Third Ave. PITTSBURGH 22, Pa. GRant 1-3712

ПРИСПІШІТЬ СВІЙ ПАКУНОК ДО НАС, А МИ ПРИСПІШИМО ВИСИЛКИ ВІД НАС.

HALLETT & HALLETT
ДИРЕКТОРИ Похоронного Заведення від 1854
HALLETT HOMESTEAD
147th St. and Northern Blvd.
FLUSHING
Howard L. Hallett, Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treasurer
FLushing 9-0062

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна і найкраща. У випадку смутку в родині кличте, як в день, так і в ночі.
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET
cor. Waren Street
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel.: HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ЛІКИ — до всіх країв Европи
— висилає —
Українська Професійна Аптека
оплачуючи всі кошти пересилки на місце.
Власник: мґр. МОДЕСТ АРТИМІВ, дипл. аптекар.
Пересилайте нам рецепти, чи листи, або Ваші побажання, яких ліків Вам потрібно; решту ми виконуємо самі, сумлінно, по мінімальних цінах, долучуючи до всіх ліків вказівки, як їх слід уживати, назви і т. д. — в українській мові.
Всі швайцарські та німецькі ліки, яких не можна зовсім набути в Америці, висилаємо через аптеку в Бонні, Німеччина. Висилайте Вашим Рідним тільки оригінальні ліки. Не висилайте ПІДМІНОК (ерзаців), бо ті, звичайно, не поможуть, а то ще й можуть пошкодити хворим.
Приймаємо виконування всієї можливої рецептури євр. і амер. шкіл. На складі маємо також п'явки, баньки, євр. термометри, нім. лікувальні зела д-ра Мадеса проти всіх недуг та новий чудовий німецький лік на нагнітки.
Швидка доства летунською поштою ґарантована.
Адреса аптеки:
FISHER'S PHARMACY
4438 Germantown Ave., Philadelphia 44, Pa.
Tel.: GL 5-2401
АПТЕКА ВІДКРИТА: в буднї — 9:30 рано — 10 вечора; в неділі — Аптека зачинена цілий день.
Коли Аптека зачинена, рецепти замовляти телефонічно.

Увага! **ПОВІДОМЛЕННЯ** Увага!
У МІСТІ ФІНЕКС, АРИЗОНА заснована Відпочинкова Оселя під управою відомої української фірми "ARIZONA INVESTMENT & REALTY CORPORATION" відновила уже головний будинок з харчівнею та відпочинковими кімнатами і приступила до будови дальших приміщень. Мешкання будуються родинні із кухнями, а для поодиноких осіб уже закуплено мешканні Трейлери.
Управа Оселі ділиться вісткою, що перші малі помешкання є готові вже до винайму, як також є поодинокі кімнати, разом із харчами. За резервуванням кімнат, прошу писати на адресу внизу.
Місто Фінекс, згідно із усякими статистичними даними, має найсухіший клімат і найбільше сонячних днів (цілий рік), куди прибувають люди із багатьох частин світу. Одні для розваг та відпочинку, другі для ратування безвихідного стану здоров'я. Фінекс із своїм кліматом є незаступимим ліком для хворих на легені, астму та всякого рода ревматизмів.
Розгоном розбудови, Фінекс стоїть на 1-му місці у ЗДА. Впродовж останніх 10-ти років, кількість населення повищення збільшилося втрое. Тут є фабрики, одні з найбільших індустрій, як. Gen. Electric, Kaiser Electronics, Motorola, Sperry-Rand, Reynolds Aluminum, AiReSearch, Talco & many others.
Вже сьогодні Фінекс є добре знаним Центром Електронічного Промислу із осідками одних із найбільших фабрик світа, навіть, їх філій.

Your Paradise Valley Broker in Phoenix, Arizona.
Telephone:
WI 3-5362 WI 3-1571

For additional Information refer to:
Arizona Investment & Realty CORPORATION
3118 E. BELL RD., R. R. 2 BOX 735 — PHOENIX, ARIZONA
Attention: Wolodymyr J. KOWAL — Pres.
Our Branch Office in Michigan:
743 N. Melborn, — W. DEARBORN 7, Mich.
Attention: Peter E. YOUNG — Manager.
For our clients we have small parcels beginning at $ 175 per acre in 10 acre tracts, and new 2 bedroom homes at $ 6,000, and up. Business opportunity & Rentals.

ЛІКИ: це найбільш корисний дарунок до КРАЮ!
20% ЗНИЖКИ ВИСИЛАЄМО до ЕВРОПИ 20% ЗНИЖКИ
— Гарантія доставн. — Мито оплачується тут. —
ВИСИЛАЄМО ЛЕТУНСЬКОЮ ПОШТОЮ.
Rimifon, Penicillin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Irgapyrin, Orinase (diabetes), Urodan.
Спеціялісти европ. рецепт полагодять Ваші рецепти точно.
СПЕЦІЯЛЬНІ ПАЧКИ
для хворих на туберкульозу, артретизм, ревматизм, діябетиків, з високим тисненням крови і т. д.
Тонкі найлонові еластичні ПАНЧОХИ, вартості $ 15.00 за $ 4.95
Говоримо українською, російською і польською мовами.
Пишіть або телефонуйте до:
B. Feldman Pharmacy
111 Ave. "A" & 7th Street NEW YORK CITY
Tel.: OR 7-5980
СПЕЦІЯЛЬНО: При замовленні поштою або особисто, залучіть вирізок цього оголошення, а одержите, на випадок дані ліки й всі інші, 20% ЗНИЖКИ, яку, з огляду на велике замовлення покупців, продовжуємо до Великодня.